

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

31. oktober 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 298 (Alm. del) af 18. august 2023 stillet efter ønske fra Astrid Krag (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvor mange forskellige myndigheder der fører tilsyn på folkeskoleområdet, herunder hvor mange af disse der fører sektortilsyn? Dertil bedes hyppigheden af tilsynsbesøgene på folkeskoleområdet oplyst for henholdsvis år 2023 og år 2003. Endelig bedes oplyst, hvad de samlede omkostninger er for at håndtere sektortilsynene.

Svar

Folkeskoleområdet hører under Børne- og Undervisningsministeriets ressort, som oplyser følgende:

”Begrebet folkeskolen omfatter de undervisningssteder og -tilbud, som giver undervisning efter folkeskolelovens regler. Dette omfatter folkeskoler, herunder specialskoler, samt dagbehandlingstilbud med undervisningsoverenskomst, anbringelsessteder med undervisningsoverenskomst og regionale undervisningstilbud samt sygeundervisning på hospitaler. Det kan oplyses, at dette omfatter i alt 1.477 afdelinger.¹ På Børne- og Undervisningsministeriets område fører henholdsvis kommunerne, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og Dansk Center for Undervisningsmiljø tilsyn på folkeskoleområdet, jf. nedenfor.

Driften af folkeskolen er en kommunal opgave, og det er derfor kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for folkeskolen. Det påhviler således først og fremmest kommunalbestyrelsen at påse, at den kommunale forvaltning, herunder folkeskolerne, overholder folkeskolelovens regler og giver en undervisning af den fornødne kvalitet. Folkeskoleloven fastsætter ikke krav om, at kommunerne gennemfører et bestemt antal tilsynsbesøg på de enkelte folkeskoler, og ministeriet er ikke bekendt med antallet af tilsynsbesøg i folkeskoler i henholdsvis år 2023 og 2003, idet kommunerne ikke indberetter data herom til ministeriet.

¹ Opgørelsen er opgjort på afdelingsniveau og bygger bl.a. på Børne- og Undervisningsministeriets institutionsregister over landets skoler. Opgørelsen inkluderer kun institutioner/afdelinger, som var oprettet d. 1. august 2022 i institutionsregisteret, og som havde fem eller flere indskrevne elever d. 30. september 2022. Børne- og Undervisningsministeriet bemærker, at der kan findes afdelinger, der ikke har været registreret korrekt under deres hovedinstitution i institutionsregisteret, og at disse afdelinger derfor ikke fremgår i opgørelsen. Dette kan i mindre grad påvirke indeværende opgørelse. Børne- og Undervisningsministeriet har i løbet af 2022 vejledt kommunerne om reglerne på netop dette område, hvorfor opgørelser på afdelingsniveau fremover ventes at opnå højere præcision.

Børne- og Undervisningsministeriet har på ulovbestemt grundlag en generel forpligtelse til at følge med i, hvordan lovgivningen inden for ministeriets område administreres, herunder om lovgivningen generelt overholdes, og om den fortsat er hensigtsmæssig (sektortilsyn). Det ulovbestemte sektortilsyn varetages af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK). STUK er således bemyndiget til på ministerens vegne at varetage tilsynet på ministerområdet, jf. § 1, nr. 7, i bekendtgørelse nr. 82 af 20. januar 2022 om Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

STUK fører også et lovbestemt sektortilsyn i form af kvalitetstilsyn med folkeskolekvalitetsudvikling, jf. folkeskolelovens § 57 d. Kvalitetstilsynet med folkeskolerne blev indført ved lov i 2006. Styrelsen fører ligeledes et lovbestemt tilsyn med de regionale undervisningstilbud. Dette tilsyn har fremgået af folkeskoleloven siden 1989.

På folkeskoleområdet har styrelsen ikke praksis for hverken anmeldte eller uanmeldte tilsynsbesøg, hvor tilsynsførende møder op på skolen for at observere undervisning, gennemgå dokumenter og interviewe elever, forældre, lærere eller ledelse. I kvalitetstilsynet har styrelsen hjemmel til at foretage tilsynsbesøg, men i aktuel praksis foretages en helhedsvurdering af skolerne på baggrund af kommunernes dataindberetninger og redegørelser, der både kan indhentes skriftligt og via møder med forvaltning og skoleledelsen.

Kommuner med skoler i kvalitetstilsyn modtager tilbud om frivillige rådgivningsforløb, hvor styrelsens læringskonsulenter kommer ud og bistår kommunerne i deres arbejde med at forbedre kvaliteten af deres folkeskoler.

Kommuner kan i kvalitetstilsynet blive pålagt at udarbejde en handlingsplan for skoler med vedvarende dårlig kvalitet. Her er praksis for halvårslige fysiske møder på skolerne mellem styrelsen og kommunen (forvaltning og skole) med fokus på status og fremdrift på handlingsplanen.

Ingen af de ovennævnte møder i regi af kvalitetstilsynet indgår i tabel 1, da de ikke har karakter af tilsynsbesøg.

Hvad angår STUK's lovbestemte tilsyn med de regionale undervisningstilbud og det ulovbestemte sektortilsyn, har der ikke hidtil i 2023, og forventes der heller ikke i resten af 2023 at blive gennemført fysiske tilsynsbesøg, hverken på skoler eller i regionale forvaltninger.

Herudover fører Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM), som er en selvstændig statsinstitution under Børne- og Undervisningsministeriet, tilsyn med undervisningsmiljøet på uddannelsesinstitutioner, herunder folkeskoler. Tilsynet blev indført ved en lovændring i 2017, og det følger af lovbemærkningerne hertil, at tilsynet vil skulle foretages på skriftligt grundlag, samt at der ikke vil blive tale om tilsynsbesøg.

I forhold til undervisningen på dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder er det den enkelte kommune, som institutionen er beliggende i, der indgår undervisningsoverenskomsten og fører tilsyn med undervisningen i tilbuddene. Reglerne herom blev indført i folkeskoleloven i 1998.”

I tillæg til ovenstående føres der en række statslige tilsyn på folkeskoleområdet, som ikke hører under Børne- og Undervisningsministeriets ressort. Finansministeriet har på den baggrund bedt relevante ministerier om at opliste eventuelle tilsynsmyndigheder på deres ressort, som fører tilsyn på folkeskoleområdet. Under Beskæftigelsesministeriets ressort fører Arbejdstilsynet tilsyn med arbejdsmiljøet på institutionerne på folkeskoleområdet. Under Fødevarerministeriets ressort fører Fødevarerstyrelsen fødevarerkontrol med institutioner på folkeskoleområdet som en del af kontrollen med fødevarer virksomheder. Dertil fører Landbrugsstyrelsen tilsyn med henholdsvis ordning om tilskud til skolefrugt- og grønt samt ordning om tilskud til skolemælk.

På baggrund af bidrag fra de nævnte ministerier er der udarbejdet en oversigt over myndigheder, der fører tilsyn på folkeskoleområdet, herunder hvorvidt myndighederne fører sektortilsyn, hyppigheden af tilsynsbesøgene på folkeskoleområdet i henholdsvis 2023 og 2003 samt et skøn over udgifter forbundet med sektortilsynene, jf. tabel 1.

Tabel 1

Oversigt over myndigheder, der fører tilsyn på folkeskoleområdet

Tilsynsmyndighed	Sektor-tilsyn	Hyppighed af tilsynsbesøg i 2023	Hyppighed af tilsynsbesøg i 2003	Udgifter ved sektortilsyn
Styrelsen for Undervisning og Kvalitets tilsyn med folkeskolen	Ja	Ingen	Det har ikke været muligt, at identificere oplysninger om gennemførte tilsynsbesøg i 2003. ¹	4,9 mio. kr. ²
Dansk Center for Undervisningsmiljø tilsyn undervisningsmiljø og uddannelsesinstitutioner	Nej	Ingen	Fandtes ikke i 2003.	-
Kommunalbestyrelsen (det kommunale tilsyn med folkeskolen)	Nej	-	-	-
Arbejdstilsynet	Nej	Arbejdstilsynet udtager virksomheder til tilsyn ud fra en risikovurdering. ³ Der er således ingen fast hyppighed for Arbejdstilsynets tilsyn med institutioner på ældreområdet. Det kan dog oplyses, at Arbejdstilsynet i 2023 indtil 19/9 har gennemført 529 tilsynsbesøg på folkeskoleområdet. ⁴ I 2022, som er det senest afsluttede regnskabsår, har Arbejdstilsynet gennemført 755 tilsynsbesøg.	Det kan oplyses, at Arbejdstilsynet i 2012 har gennemført 1.424 tilsynsbesøg på folkeskoleområdet. ⁵	-
Landbrugsstyrelsens tilsyn af ordninger på skoleområdet	Nej	For tilskud til skolefrugt- og grønt gennemføres samlet 28 kontrolbesøg i 2023. Den årlige kontrolprocent er på 10 procent. For tilskud til skolemælk gennemføres i alt 22 kontrolbesøg i 2023. Den årlige kontrolprocent er på 10 procent.	Det har ikke været muligt, at identificere oplysninger om gennemførte tilsynsbesøg i 2003.	-
Fødevarerstyrelsens kontrol med fødevarer virksomheder	Nej	Kontrollen er tilrettelagt ud fra en vurdering af risiko af hver enkelt fødevarer virksomhed og gennemføres med passende hyppighed under hensyntagen til bl.a. virksomhedernes aktiviteter, jf. kontrolforordningens art. 9, stk. 2, litra a. Det er ikke muligt at opgøre hyppigheden af tilsynsbesøg på folkeskoleområdet. ⁶	Det er ikke muligt at opgøre hyppigheden af tilsynsbesøg på folkeskoleområdet.	-

Anm.: ¹⁾ Det har ikke ved opslag i Børne- og Undervisningsministeriets tidligere journalsystem været muligt at identificere oplysninger om gennemførte tilsynsbesøg på folkeskoler i 2003. Der fremgår af dokumenter om tilsynet i den pågældende periode, at ”som følge af, at Undervisningsministeriet kun har et sektoransvar, foretages der kun analytiske og udviklingsorienterede ”tilsyn” i form af evalueringer m.v. af bestemte områder inden for det primærkommunale folkeskoleområde”. ²⁾ De samlede omkostninger ved sektortilsyn er opgjort på baggrund af en beregnet gennemsnitspris inkl. overhead for et årsværk i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Læringskonsulenternes rådgivning i forbindelse med kvalitetstilsynet er ikke medregnet. ³⁾ Udtaget sker dels via en datadreven risikomodel, der på baggrund af objektive parametre udvælger de virksomheder, som har størst risiko for at have problemer med arbejdsmiljø, og dels på baggrund af konkrete anledninger såsom arbejdsulykker og klager over arbejdsmiljøet. Derudover udtages en mindre andel af virksomheder fuldt tilfældigt via en stikprøve. ⁴⁾ Der tages forbehold for efterregistreringer af tilsyn i 2023. ⁵⁾ Arbejdstilsynet har ikke umiddelbart tilgængelige og sammenlignelige data for 2012, hvorfor tal for 2012 er angivet. ⁶⁾ Fødevestyrelsen har ikke kategoriseret institutioner med fødevareraktiviteter på en måde, som gør det muligt at opgøre hyppigheden af tilsynsbesøg på folkeskoleområdet.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister